

Dato: 20. februar 2007

Sagsnr.: 2007-7707

Dok.nr.: 2007-45813

Foreløbig redegørelse for pressesager på handicapområdet ifm dokumentarprogrammet "Er du "åndsvag?"

Indledning

Socialforvaltningen har været inddraget i forbindelse med mediedækning efter dokumentarprogrammet "Er du åndsvag", TV2 tirsdag d. 13. februar 2007. Programmet er optaget på institutionen Strandvænget i Nyborg og viser personalets meget dårlige håndtering af de udviklingshæmmede beboere og enkelte tilfælde af ulovlig magtanvendelse.

Socialforvaltningen blev efterfølgende kontaktet af TV2 mhp. interview, fordi pårørende havde henvendt sig til TV2 med klage over bo- og dagtilbudet Lynghuset. Vicedirektør Jens Elmelund medvirkede torsdag d. 15. februar 2007 i TV2 nyhederne kl. 19.00

Søndag d. 18. februar 2007 bragte TV2 Dags Dato en reportage med skjult kamera fra bostedet Sjælør. Leder af Sjælør Lotte Daugaard og Jens Elmelund medvirkede ift. reportagens kritikpunkter, som var Magtanvendelse, medicinering og omgangstone. Efterfølgende har der været en del omtale på TV2, hvor Jens Elmelund og borgmester Mikkel Warming har udtalt sig.

Denne redegørelse skal orientere om bostedet, forløbet og hvilke initiativer forvaltningen har foretaget efterfølgende.

Bostedet Sjælør

Bostedet Sjælør er et bosted for voksne udviklingshæmmede personer, hvoraf en del har psykiatriske – og/eller adfærdsmæssige problemstillinger.

Der bor 19 personer fordelt i bogrupper i alderen 20-60 år. Bostedet er bygget som små række-/parcelhuse, med beplantning omkring. En enkelt beboer er i afskærmning og bor derfor i en midlertidig opsat pavillon. Beboerne bor i 5 bogrupper af forskellig størrelse.

De enkelte bogrupper sørger selv for indkøb og daglig madlavning. Hver bogruppe deles om en opholdsstue med køkken og 2 badeværelser. Desuden har de et fællesrum som benyttes til fælles aktivitetstilbud, fest og møder. Beboerværelserne er ca. 12 kvadratmeter.

Bostedet holder møder med forældre og pårørende 4 gange om året.

Forstander på Bostedet Sjælør er Lotte Daugaard, som har været ansat siden 2004.

Henvendelse fra Bastard Film

Bostedet Sjælør blev fredag d. 9. februar 2007 kontaktet af Journalist Miki Mistrati fra Bastard Film, der spurgte forstander Lotte Daugaard om muligheden for at filme på bostedet i uge 7.

Tirsdag d. 14. februar 2007 blev der afholdt møde med journalisten, pressemedarbejder Sune Prahls Knudsen, Socialforvaltningen og forstander Lotte Daugaard. På mødet kom det frem, at der allerede er foretaget optagelser med skjult kamera på bostedet i perioden december 2007 og januar 2007. Der er filmet optagelser, der minder om optagelserne fra dokumentarprogrammet "Er du åndsvag?".

Ifm interview af forstander og vicedirektør, så Lotte Daugaard, Jens Elmélund og Sune Prahls Knudsen de skjulte optagelser og havde mulighed for at forholde sig til kritikpunkterne.

Klager

Journalistens henvendelse var møntet på en konkret klagesag fra en pårørende, der tidligere har haft sin søn boende på Sjælør. I forbindelse med TV2's opfølgning i Dags Dato kom det frem, at der var tale om en klagesag tilbage fra 2002. Klagesagen afsluttedes med brev fra daværende borgmester Winnie Larsen-Jensen. I 2002 flyttede sønnen til bostedet på Musvågevej.

Af øvrige klagesager på bostedet Sjælør kan nævnes følgende: En klagesag strækker sig over perioden 1998 til 2002, hvor et forældreråd igennem en advokat bl.a. klager over en bestemt beboer, der var meget voldsom, hvilket gav uro blandt de resterende beboere. I samme periode 1998-2002 har forældrerådet klaget over bostedets normering, uddannelsesniveaue hos personalet, antal vikarer og de fysiske rammer. Desuden er forældrerådet meget imod at forvaltningen vælger at flytte autismegruppen til Musvågevej.

Herudover kan forstander Lotte Daugaard huske cirka 3 mundtlige klager som bostedet har været inddraget i og som er ordnet mellem bostedet og de pårørende.

Påstand om en "container-løsning"

Journalisten nævnte på mødet, at der var tale om at en enkelt beboer var isoleret i en såkaldt "container". Denne beboer er omtalt på TV2s hjemmeside ifm journalistens dagbog fra sine vagter på Sjælør.

Det er korrekt, at Bostedet Sjælør midlertidigt har været nødsaget til at placere en enkelt beboer i en såkaldt beboelsesvogn, men der er på ingen måder tale om en container.

Beboeren det her omhandler, har pga. medicinomstilling i sommeren 2005 haft et langt forløb med psykisk ustabilitet, tab af kompetencer og nedbrudt personlighedsstruktur. Der har derfor været behov for at afskærme beboeren fra den øvrige gruppe, således, at man kunne skabe ro omkring beboeren. I sommeren 2006 vælger man derfor denne løsning med en beboelsesvogn, da det ikke var muligt at etablere anden løsning på bostedet.

Københavns Ejendomsservice og Københavns Brandvæsen har godkendt opstillingen, og det er stadig kun en midlertidig ordning, da bostedet forventer at beboeren på sigt bliver i stand til at blive fuldt integreret i sit hus igen.

Det vurderes ikke, at der er tale om magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, da der ikke er tale tilbageholdelse i boligen med fysisk magt eller mod beboerens vilje. Der har fra begyndelsen været fuld åbenhed om tiltagene omkring beboerne, og hans pårørende har været involveret i hele forløbet. De udtrykker tilfredshed med den socialpædagogiske bistand, der er iværksat.

Status pr. 7. februar 2007 er, at personen virker tryk og glad, selv har fornemmelsen/rytmen af sin dagsplan og dagene med forpintethed, stærk uro og skrigen er uhyre sjældne. Det forventes dog, at tiltagene vil vare minimum 6 måneder endnu før man er i stand til at vurdere om beboeren kan bo sammen med andre.

Kvalitets- og Tilsynskontoret har d. 14. februar 2007 været på ekstraordinært tilsyn på bostedet og havde intet kritisk at bemærke.

Magtanvendelse

I TV-dokumentaren "Er du åndsvag" fokuseres der meget på magtanvendelse, og forud for Dags Dato har forstander Lotte Daugaard snakket med sit personale, om der kunne være tale om situationer om magtanvendelse i perioden december 2006 til januar 2007.

I Dags Dato kommer det frem, at der særligt er tale om én episode. Denne omhandler en beboers morgenbadning, hvor beboeren normalt kan guides verbalt igennem dette. Denne morgen er en ny vikar på og beboeren ønsker hjælp til badning, hvilket han angiveligt ikke plejer at få. Det forklarer vikaren beboeren, der bliver meget vred og slår ud efter vikaren. Vikaren undviger kun slaget ved at gribe beboerens knytnæve og bliver vred og beder beboeren om at gå ind på værelset.

Beboeren siger, at det ikke vil ske igen, hvorefter vikaren råber, at nu kan beboeren selv bade færdig og går sin vej.

Episoden bliver først indberettet i uge 7 efter at forstander Lotte Daugaard bliver kontaktet af en medarbejder, som fortæller om hændelsen. Den ansatte har længe gerne ville fortælle dette, men på grund af ferie været forhindret heri. Episoden er altså ikke blevet indberettet til Kvalitets- og Tilsynskontoret som proceduren foreskriver.

Indberetningen om magtanvendelse er efterfølgende sendt til Kvalitets- og Tilsynskontoret d. 15. februar 2007. Ligesom Kvalitets- og Tilsynskontoret har været på ekstraordinært tilsyn d. 14. februar 2007.

Bostedet har de senest år arbejdet meget intenst på at nedbringe antallet af magtanvendelser. I 2004 blev der indberettet 97 magtanvendelser på bostedet, i 2005 77 magtanvendelser (heraf omhandler 45 af disse indberetninger om én enkelt beboer) og i 2006 27 magtanvendelser. I 2007 er der indtil videre modtaget én enkelt indberetning om magtanvendelse.

I LSF NYT nr. 14 i 2006 er der en artikel om bostedet Sjælørs arbejde mhp. at forebygge at konflikter optræder og ender i vold. Artiklen hedder ”Succes med forebyggelse af vold” Bostedet anvender bl.a. metoden ”Social stories”, der er en amerikansk metode. Målet er, at lære brugeren med f.eks. autisme eller asperger en mulighed for at gøre noget andet end det der vækker anstød eller giver problemer. Bostedet for meget ros for sit store arbejde og statistikerne for magtanvendelse på bostedet viser at det har været nyttigt.

Tilsynsrapport

I reportager efter dokumentarprogrammet ”Er du åndsvag?” kommer det frem i medierne, at tilsynet på Strandvænget i Nyborg har svigtet. Der er derfor behov for, at der ligeledes redegøres mht. dette i forhold til Bostedet Sjælør.

Seneste ordinære tilsynsrapport på Bostedet Sjælør er udarbejdet d. 12. april 2006. Her indstillede tilsynet at ledelsen, medarbejderne og beboere drøfter hvordan baderum og toiletter kan gøres mere hyggelige og imødekommende samt drøfter opsætning af låge ud mod offentlig vej.

Endvidere anbefaler Kvalitets- og Tilsynskontoret, at ledelsen skal være mere synlig omkring det psykiske arbejdsmiljø samt give støtte til medarbejderne i særlige situationer. Denne anbefaling kommer på baggrund af samarbejdsproblemer mellem medarbejderne og stedfortræderen. Forstander Lotte Daugaard var klar over denne problemstilling og havde påtænkt flere tiltag. Kvalitets- og Tilsynskontoret fandt

sagen tilfredsstillende belyst fra forstanderens side og det blev derfor kun nævnt under psykisk arbejdsmiljø.

Som opfølgning på dette kan det nævnes at tidligere kontorchef Birgitte Groes for MR Handicap har afholdt MUS-samtale med forstander Lotte Daugaard, hvor også dette emne blev taget op.

Der er ingen øvrige udeståender, at komme efter i sidste tilsynsrapport.

Konkrete tiltag på bostedet Sjælør

- Forstander Lotte Daugaard har haft en del løbende drøftelser med sit personale siden fredag d. 9. februar 2007.
- Forstander Lotte Daugaard har rekvireret krisehjælp til personalet.
- Kvalitets- og Tilsynskontoret har været på ekstraordinært tilsyn d. 14. februar 2007, jf. tidligere beskrevne hændelser.
- Vicedirektør Jens Elmelund og forstander Lotte Daugaard har afholdt et orienteringsmøde for de pårørende ude på bostedet fredag d. 16. februar 2007 kl. 13.00.
- Forstander Lotte Daugaard har lørdag d. 17. februar 2007 været i telefonisk kontakt med alle de pårørende til beboerne i det hus, der er berørt i Dags Dato.
- Der har lørdag d. 17. februar 2007 været afholdt møde med beboerne med hensyn til at forberede dem på Tv-udsendelse. Beboerne har fået af vide, at denne behandling ikke er i orden. Der er møde med beboerne igen tirsdag d. 20. februar 2007.
- Forstander Lotte Daugaard indkaldte til pårørendemøde mandag d. 19. februar 2007 kl. 17.00 for de pårørende til beboere på den afdeling, hvor optagelserne er blevet foretaget. Der er på mødet udpeget 2 pårørenderepræsentanter, der skal være med til at drøfte initiativer fremadrettet. Endvidere er de pårørende indkaldt til møde igen mandag d. 26. februar 2007.
- Tirsdag d. 20. februar 2007 afholder forstander Lotte Daugaard møde med vikarer og nattevagter.
- Forvaltningen har bedt Lotte Daugaard om en skriftlig redegørelse for hændelserne på bostedet med aflevering onsdag d. 21. februar 2007.

- Forvaltningen har den 20. februar 2007 truffet beslutning om foreløbig at indlede en afskedigelsessag vedr. en medarbejder på bostedet Sjælør. Forvaltningen har også besluttet at indlede tjenstlige sanktioner mod tre andre medarbejdere på bostedet. De tjenstlige sanktioner kan føre til afskedigelse eller være en advarsel om at en gentagelse af forholdet, vil medføre at forvaltningen indleder en afskedigelsessag

På længere sigt vil der på bostedet blive arbejdet med følgende 2 initiativer:

1. Opstramning på procedure omkring ansættelse af nye medarbejdere
2. Igangsætte forløb om kommunikation og værdier i arbejdet med brugerne med udgangspunkt i hvad medarbejderne har lært af dette forløb. (med udgangspunkt i det fælles personale kultur tiltag, som beskrives andetsteds)

Bo- og dagtilbuddet Lynghuset

Lynghusets er et bosted for voksne udviklingshæmmede med multi-handicap. Lynghuset er et heltidstilbud, dvs. at når man flytter ind i Lynghuset, har man også plads i dagtilbudet.

Lynghuset er en 4 etagers bygning med 29 lejligheder som udlejes gennem Boligselskabet AKB. Hver lejlighed er på ca. 44 m² med eget køkken, handicapindrettet bad og de nødvendige hjælpemidler. Dertil kommer fælles opholdsstuer med køkken og adgang til udeareal.

Forstander på Bo- og dagtilbuddet Lynghuset hed Mari-Ann Petersen, der har været ansat siden 1993.

Henvendelse fra TV2

Forvaltningen blev kontaktet af TV2 pba. en henvendelse fra en pårørende til en beboer på Lynghuset. Den pårørende havde taget kontakt til TV2, fordi vedkommende ikke følte at der kom svar på klagerne over Lynghuset. Forvaltningen blev kontaktet mhp. et interview om disse klager. Vicedirektør Jens Elmelund medvirkede i TV2 Nyhederne samme dag, hvor det oplyses at forstander på Lynghuset fritstilles.

Baggrund og videre forløb

Forvaltningen er bekendt med de indkomne klager, som Kvalitets- og Tilsynskontoret løbende har besvaret. Der udestår dog svar på enkelte nytilkomne klager, men disse er under udarbejdelse.

Den pårørende klager over bl.a. personalets håndtering af diverse situationer mht. sønnen, uddannelsesniveau for personalet samt ledelsen på Lynghuset.

Forvaltningen har i gennem længere tid været klar over situationen på Lynghuset, der har været præget af en stor personaleomsætning, et højt sygefravær og tilsynsrapporter, der også har kunnet konstatere problemer mellem leder og personale. Der blev derfor indgået fratrædelsesaftale med forstander Mari-Ann Petersen d. 29. januar 2007. Dette er den pårørende blevet orienteret om i brev i uge 6, ligesom der har været afholdt flere møder mellem den pårørende og MR Handicap.

Konkrete tiltag på bostedet Lynghuset

- Vicedirektør Jens Elmelund har pr. 15. februar 2007 valgt at fritstille forstander Mari-Ann Petersen.
- Onsdag d. 21. februar 2007 afholdes der orienteringsmøde med personalet for hele Lynghuset og herefter med de pårørende om situationen. Fra forvaltningen vil vicedirektør Jens Elmelund og kontorchef Anders Bildsøe Lassen deltage.
- Vicedirektør Jens Elmelund har indgået aftale med Børge Grevsen fra Lions Kollegiet og hans stedfortræder Jeannette Bregengaard om at varetage funktionen som konstitueret ledelse i en periode på ca. 3-6 måneder eller indtil ny forstander er fundet.
- Den nye konstituerede ledelse har udarbejdet en strategi- og handleplan for indsatsen på Lynghuset, der bl.a. indeholder følgende fokusområder:
 - Afdækning af personalets kompetence samt igangsættelse af kompetenceudvikling
 - Synliggørelse af samarbejdsorganerne
 - Implementering af politikker
 - Samarbejde med pårørende

- Synliggørelse af den enkelte beboers handleplan
- Arbejdsmiljø og trivsel
- Samlet økonomisk handleplan

Konkret handlingsplan generelt for området

Forvaltningen har igangsat/planlagt følgende konkrete tiltag:

- Den samlede forstanderkreds på handicapområdet er indkaldt til møde torsdag d. 22. februar 2007, hvor bl.a. nedenstående tiltag vil blive drøftet med dem.
- Samtlige ledere modtager d. 20. februar 2007 de skriftlige regler om magtanvendelse samt medicinbehandling.
- Der skal hurtigst muligt indledes et samarbejde med LFS og LEV om 4 personalepolitiske initiativer:
 1. Faglige nøglepersoner på institutionerne (metodeansvarlige)
 2. Introduktionsprogram for alle nyansatte
 3. Temadage med dialog om pædagogisk udvikling, holdninger og værdier
 4. Støttesystem til ledere

Indstilling skal behandles på Socialudvalgets møde d. 28. februar 2007.

- Socialudvalget forelægges på et senere tidspunkt indstilling om øvrige tiltag som konflikthåndtering, forebyggelse af magtanvendelse og bedre brugerinddragelse.
- Embedslægeinstitutionen er kontaktet mandag d. 19. februar 2007 med henblik på en redegørelse for status på arbejdet med tilsyn af institutionerne.

Øvrige oplysninger

En del af de efterfølgende diskussioner har handlet om personale-sammensætningen på bosteder og på andelen af uddannet og ikke uddannet personale.

Løneheden har lavet et udtræk over samtlige døgntilbud på handicapområdet fordelt på faglærte og ufaglærte, jf. tabel 1.

Tabel 1. Årsværk pr. januar 2007 – total

Type	Alder	K	M	Total
Faglært	20-29 år	73	10	83
	30-39 år	96	41	137
	40-49 år	120	38	158
	50-59 år	111	26	137
	60 år Over	15	2	17
Faglært Total		415	118	533
Ufaglært	20-29 år	46	27	73
	30-39 år	32	49	81
	40-49 år	25	32	57
	50-59 år	18	10	28
	60 år Over	5		5
Ufaglært Total		126	118	244
I alt		541	236	776

Note:

Faglærte omfatter – uddannet pædagogisk personale, uddannet SoSu-personale

Ufaglærte omfatter – omsorgsmedhjælpere og uuddannede hjemmehjælpere

Af tabellen kan ses at ca. 2/3-dele af medarbejderstaben på handicap-området døgntilbud er uddannede. Beregnes den gennemsnitlige personaleomsætning ud ligger denne på afgang på 25,4 pct. og på tilgang på 30,2 pct., hvilket betyder at vi har ansat flere medarbejdere end der er holdt op.

Udskilles bostederne Sjælør og Lynghuset er der nedenstående statistik, jf. tabel 2 og 3.

Tabel 2. Årsværk pr. januar 2007 – Bostedet Sjælør

Type	Alder	K	M	Total
Faglært	20-29 år	3		3
	30-39 år	5	2	7
	40-49 år	3	5	8
	50-59 år	1	2	3
	60 år Over	1		1
Faglært Total		13	9	22
Ufaglært	20-29 år	1	1	2
	30-39 år	3	5	7
	40-49 år	1	0	1
	50-59 år		0	0
Ufaglært Total		5	6	12
I alt		18	15	33

Note:

Faglærte omfatter – uddannet pædagogisk personale, uddannet SoSu-personale

Ufaglærte omfatter – omsorgsmedhjælpere og uuddannede hjemmehjælpere

Her ses igen en fordeling på ca. 2/3-dele faglærte medarbejdere. Bostedet Sjælør har en personaleomsætning på afgang på 20,9 pct. og på tilgange på 21,4 pct., hvilket er væsentligt lavere end gennemsnittet for alle døgntilbuddene på handicapområdet.

Tabel 3. Årsværk pr. januar 2007 – Bostedet Lynghuset

Type	Alder	K	M	Total
Faglært	20-29 år	2		2
	30-39 år	2	1	3
	40-49 år	3	1	4
	50-59 år	6	1	7
	60 år Over	2		2
Faglært Total		16	3	19
Ufaglært	20-29 år	13	6	19
	30-39 år	6	4	10
	40-49 år	2	3	5
	50-59 år	4	1	5
	60 år Over	1		1
Ufaglært Total		26	14	40
I alt		42	17	59

Note:

Faglærte omfatter – uddannet pædagogisk personale, uddannet SoSu-personale

Ufaglærte omfatter – omsorgsmedhjælpere og uuddannede hjemmehjælpere

I tabellen for Lynghuset ses et helt andet billede end området som samlet eller på Bostedet Sjælør. Ca. 2/3-dele af medarbejderne er ufaglærte og mange er dem er forholdsvis unge. Den gennemsnitlige personaleomsætning er på Lynghuset 25,9 pct. på afgang og 55,2 pct. på tilgange, hvilket på tilgange er meget højt i forhold til gennemsnittet på alle døgntilbud på handicapområdet.